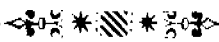

การพระเมรุวัดเทพศิรินทราวาศ

งานที่ ๒

พระศพพระเจ้าอนางเธอ พระองค์เจ้า
อรไทยเทพกัญญา

ด้วยใน เวลา เมื่อพระเจ้าอนางเธอ พระองค์
เจ้าอรไทยเทพกัญญา ยัง ทรงประชวร ชุ่ย นั้น ได้
นำความ กราบ บังคมทูล พระกรุณา ขอพระราช
ทานทูลเกล้า ทูลกระหม่อม ถวาย เงินพระองค์
ท่าน แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราช
ทานพระมหากรุณา บารมี เพื่อได้ โปรดให้ จัด การ
พระศพ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
เตรียม การ ที่ จะ พระราชทาน เสด็จ พระศพ พระ
เจ้าอนางเธอ พระองค์เจ้าอรไทย เทพกัญญา
ณพระเมรุวัดเทพศิรินทราวาศ ดังนี้

วันที่ ๒๒ มกราคม วันวันโกสอินทศก ๑๒๕
เวลาบ่ายคำได้ เตรียม กระบวนแห่ พระศพ ซึ่ง จะได้
แห่ไป พระราชทาน เสด็จ ณพระเมรุ นั้น พร้อมกันที่
หน้าประตูวัง โควังสวนกุศัดแล้ว ครั้นเวลา ๒ ทุ่ม
ได้ เชิญพระดวงใน พระศพ พระเจ้าอนางเธอพระ
องค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา จากหออุทิศทักษิณา
ฐานพระเสด็จหัว เชิญไปประดิษฐาน บนราชรถ
น้อย ประกอบพระ โโกษทองน้อย ที่หน้าประตู
วังโตเสร็จแล้ว ได้เดิน กระบวน แห่ หน้า
ประตูนั้น กระบวนหน้า มี โคม ยี่มื่น กดของ
มธายน่าเสด็จเพลิง แล้วจึงถึง โคมบัวและพิณพาทย์
หาม พร้อม ทั้ง ฉัตรเทียน คู่แห่ กดของชนะ

แตรสังข์ เครื่องสูง อินทร์ พรหม พระ
เสด็จกงพระญาณวราภรณ์นำ พระศพ ๑ พระ
เสด็จกง หม่อมเจ้าชงไชยศิริพันธ์ ในพระเจ้าน้อง
ยาเธอ กรมขุนศิริราชสังกาศ ทรงไปรบ ๑ พระ
เสด็จกงหม่อมเจ้าชงไชยเฉลิมวงษ์ ในพระเจ้า
น้องยาเธอกรมขุนศิริราชสังกาศ โยง พระศพ ๑ แล้ว
จึงถึงราชรถน้อย อันประดิษฐานพระโกษนั้น พร้อม
ด้วยเครื่องสูงหลัง ทั้งข้าหอดวงเชิญเครื่อง และ
ข้าหอดวงมหาดเล็ก ตาม พระโกษเป็นอันมาก และ
มีคู่แห่ พร้อม ด้วย โคมบัว และพิณพาทย์ หาม
เป็น กระบวนหลัง เมื่อกระบวน เดินแล้ว พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถพระที่นั่งไป ประทับณพระเมรุ เจ้าพนักงาน
ได้เดิน กระบวน แห่ หน้า ประตูไปโดย ถนน ซาง
ฮ้าง เลี้ยว ถนนสามเสน ข้ามสะพานเทวศรั
นภูมิตรี เลี้ยว ถนนกรุงเกษม เลี้ยวถนนตาด
และถนนจักรพรรดิพงษ์ ทรงไป ตาม ถนนวงจักร
เลี้ยวลงถนนหอดวง ไปเข้า พระเมรุ เวียง เมรุ แล้ว
เชิญพระโกษขึ้นประดิษ ฐานบนชั้น แฉ่น พ้า ต้องชั้น
มีบัวกลุ่มตั้ง บนเบญจา อังกุษชั้นเดียวมีฐานเขียง
รอง ห้อย ฉัตร โหมต เหลือง ๕ ชั้น และ แวดล้อม
ด้วย เครื่องสูง ๕ ชั้น ๑๒ คัน เสร็จแล้ว พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน จาก
พลับพลา อิศริยาภรณ์ โดย ทางตาดพระบาท
ประทับณมุขเหนือใน พระเมรุ ทรง ทอดผ้าไตร
สังเคต ๕ ไตร ทั้ง หัวทากับผ้าไตรเปล่า ๑๐ ไตร

พระสงฆ์ลำดับปรภรณ์แล้ว ทรงประเคน เครื่อง สังเคด
หัวทานแก่พระพิมลธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา
ถวายอดิเรก แล้วทรง ทอดผ้าไตรสังเคด ๑ ไตร ผ้า
ขาว ๑ พับ ผ้าน้ำรับ ๕ น้ำรับ น้ำรับพระสงฆ์
ที่ จะถวายเทศนา และ น้ำรับ สัพพี ลำดับปรภรณ์แล้ว
ทรง ประเคน พัดรอง แก่ พระมหาอยู่ ปเรียนุ ๔ ประ
โยค วัดเทพศิรินทราวาส ซึ่ง จะ ถวายเทศนาใน
วันนี้ แล้วโปรดเกล้า ฯ ให้ พระเจ้าห้องยาเชอ
กรมขุนศิริ ชัยศักดิ์ พระเจ้าห้องยาเชอ กรม
หมื่นมรุพงษ์ ศิริพัฒน์ ทรงทอดผ้าขาวพับ ๒๐ พับ
พระสงฆ์ลำดับปรภรณ์ แล้ว มี พระบรมราชโองการ
คำรวัดตั้งพระเจ้าห้องยาเชอ ทั้ง สอง พระองค์ ให้ ทรง
เป็นพระครูมีพระสังฆกรรมเทศนา และลำดับปรภรณ์
ในเวลา กลางวัน จน ตลอดงาน พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับวัดบวรนิเวศวิหาร
โปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าพนักงาน นิมนต์ พระเทพกระวี
ผู้นำ ๑ พระมหาอยู่ ๑ พระเปรียญ ๔ รูป
รวม ๖ รูป ขึ้นไป บน พลับพลา มี ประโคม
แตรสังข์ พิณพาทย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรง จุก เทียน เครื่อง นมัส การ ทรง ชนม พระ
มหาอยู่ ชนม ชนมมาศน์ ถวายศีล และ ศักการ แล้ว
ถวาย ปกิรณกเทศนา แก่ ศาลาปฏิรูปการ ซึ่งวาเป็น
ต้นจบแล้ว ถวายยา พระสงฆ์ ๕ รูป รับ สัพพี
จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง ประ
เคน เครื่องสังเคด แก่ พระมหาอยู่ และทรงประ
เคนไทยธรรม แก่พระนำ และ รับ สัพพี แล้วโปรด

พระราชทานวัดกุ่มเป็นมุดจตุปัจจัย ราคา ๑๐๐ บาท
เป็น รางวัล แก่ พระ มหาอยู่ ใน การ ที่ ถวาย เทศนา
ไพเราะดี พระเทพกระวี นำ ถวาย อดิเรก พระ
สงฆ์รับทวย ภคุดีพมังกัจจบแล้ว พระสงฆ์กลับ
มี ประโคม ตาม เคย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรง ผักแค ดอกไม้เพลิงแล้ว ญวน ว่า กะถาง
สิงโต มังกร กับหนัง ๒ โรง เดือน ถวายทอด
พระเนตร จน เวลา สิ้นควรแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ทรง รถ พระที่นั่ง กลับสู่ วัง
สวนกุหลาบ เวลา ๕ ทุ่มเศษ ต่อไป จะ ได้ โปรด
ให้ มีพระสงฆ์สวดเปลี่ยนกัน สวด พระอภิธรรม
๔ สัปดาห์ กับ มี การ มโหฬาร ตาม เวลา จนตลอดงาน
วันที่ ๒๓ มกราคม ตอนกลางวันที่ได้มี
ลำดับปรภรณ์ และเทศนาและการมโหฬาร ๑ โรง
หุ่ ๑ โรง มอญว่า ๑ โรง จิว ๑ โรง ก็ได้
เล่น ตาม เวลา อันควรและต่อไป ครั้นเวลาบ่าย
๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
เครื่อง ครังยศชาวทหารบก เสด็จ พระราชดำเนิน
โดยรถ พระที่นั่ง แต่ วังสวนกุหลาบ ไปประทับบนพลับ
พลา อิศริยาภรณ์ แล้วโปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าพนักงาน
ทั้งทาน ผลกถปฤกษ์ ๕ ต้น ๆ ละ ๑๖๐ เฟื้อง ใน
เวลานี้ การมโหฬาร ไม่ค่อย ญวนหก ใต้ดวง
เป็นต้น ก็ได้ เล่น ถวาย ทอด พระเนตร แล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง ไปรยพระราช
ทาน พระบรมวงษานุวงษ์ ข้าราชการ ทั้งฝ่ายหน้า

และฝ่ายในแล้ว เล็ดจ์ประทับศาลาดำรงธรรม
 พระราชทานผลกถปพฤกษ์ ซึ่งบรรจุเหรียญทองคำ
 ผล ตะเพียง แก้ว ซึ่งเกี่ยวข้อง เป็นนายค่านมีหน้าที่
 ในงาน พระศพ ครั้น บ้างแล้ว เล็ดจ์ประทับที่
 เมรุ ฝ่ายข้างใน ประมาณสัก ๓ ชั่วโมงแล้ว เล็ดจ์
 ออก ทรง ทอดผ้าไตร สังเกต ๔ ไตร ๆ เป่า ๓๐ ไตร
 ผ้าขาวพับ ๒๐ พับ พระสังฆ์ สดับปกรณ์แล้ว
 ทรงประเคนสังเคด หัวทาน แก้วพระสำน โสภณ แล้ว
 พระสังฆ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก และทรง
 ทอดไตรสังเคด ผ้าขาว และ ผ้าดำรับทั้งทรง ประเคน
 พัดรอง แก้วท่าน ผู้จะ ถวาย เทศนาในวันนี้ อย่าง
 วานนี้แล้ว เล็ดจ์ ประทับ พลับพลาอิศริยาภรณ์
 โปรดให้พระมหาเถร ปรีชญ ๘ ประโยค วัดราช
 ประดิษฐ์ถวายเทศนาอภิปรายธรรม จบแล้ว ถวาย
 ยถา พระสังฆ์ที่นำ และพระเถรานุกรรมรับ สัพพี ๆ
 จบแล้ว ทรงประเคนสังเคดและไทยธรรมอย่างวาน
 นี้ พระอวาศ์คนานุสิธมน์ นำถวายอดิเรก พระ
 สังฆ์รับภคุด์พ จบแล้ว กลับ พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูป แด่ ดอกไม้เพลิง และมี
 การมโหรีศพ ถวาย ทอด พระเนตร ครั้นเวลา
 ๒ ชั่วโมงแล้ว เล็ดจ์ พระราชดำเนิน กลับสู่ วัง ส่วนดุสิต
 วันที่ ๒๕ มกราคม เวลาบ่าย เจ้าพนักงาน
 ได้เชิญพระศพลงพลับพลาที่ มุขตะวันออกเฉียงใต้ จิตที่ซึ่ง
 จะ พระราชทาน เพลิง แล้ว เชิญ พระศพ ขึ้น ตั้ง
 ภายใต้ เพดาน หยอด ประดับ ด้วยพวงดอกไม้

สด และมี ฉาก เทวดา บังเพลิง ตาม ขรรณเนียม
 เสร็จ แล้ว
 ครั้น เวลา บ่าย ๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง ครึ่งยศ ทหารบก เล็ดจ์
 พระราชดำเนิน ไป ประทับ ณพระเมรุ ทรง ทอด
 ผ้าไตร สังเกต ๕ ไตร เป่า ๒๐ ไตร พระบรม
 วงษานุวงศ์ สดับปกรณ์พระราชาคณะ พระครูดับ
 ปกรณ์แล้ว ทรงประเคน สังเคด หัวทาน แก้วพระ
 เจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงวชิรญาณวโรดม ๆ ถวาย
 ยถาอนุโมทนา ถวาย อดิเรก แล้วทรงทอดผ้า
 ไตรสังเคด ผ้าขาว พับ ๓ พับ ผ้าดำรับ ๔ ดำรับ
 พระสังฆ์ สดับปกรณ์แล้ว ทรงประเคน พัดรอง
 แก้วพระที่จะถวาย เทศนา ในวันนี้ เสร็จแล้ว ทรง
 จุดเพลิงเสด็จ ขึ้น พระราชทาน เพลิง พระศพ เจ้า
 พนักงานประโคม แตร สังข์กลอง ชนะ แล้ว พระ
 บรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการ ทั้งฝ่ายใน และฝ่ายหน้า
 กับ ทั้ง พระสังฆ์ ได้ประทานและถวาย พระ เพลิง ต่อ
 ไป ในเวลา เมื่อพระราชทานเพลิงแล้ว ได้เสด็จ
 ประทับ พลับพลา อิศริยาภรณ์ โปรดเกล้า ๆ ให้
 ทั้งทานผลกถปพฤกษ์พระราชทาน แก้วราชูร ตั้ง วัน
 ก่อน ๆ การมโหรีศพก็ได้เดิน ถวายทอด พระ
 เนตร ตั้ง ทุก ๆ วันมา แล้วทรง โปรด พระราชทาน
 แก้วพระบรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการ ทั้งฝ่ายใน และ
 ฝ่ายใน และพระราชทานเหรียญ ซึ่ง โปรดเกล้า ๆ
 ให้ ทำขึ้น พระราชทานเป็นที่ระลึก แก้วพระบรมวงษา

นุวงศ์และ ข้าทูลละอองธุลี พระบาท ผู้ใหญ่ กับ ทั้ง ผู้
ซึ่ง มีหน้าที่ เกี่ยว ของในงาน นี้ แล้ว โปรดเกล้า ฯ
ให้ เจ้าพนักงาน นิมนต์ พระมหาไถก เปรียญ
๘ ประโยค วัดสุทัศน์เทพวราราม ขึ้นไปบนพลับ
พลา ถวาย เทศนาญาติสังคหะ จบ แล้ว พระสังฆ
๕ รูป รับผิดชอบ พระศรีวิสุทธิวงษ์ ถวายอติเรก
เดี๋ยงประทับอยู่จนเวลา ๒ ทุ่มเศษ ทรงจุดผัดแค
ดอกไม้เพลิงแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับ เจ้า
พนักงานได้สุมพระอิฐไว้ คับหนึ่ง

วันที่ ๒๕ มกราคม เวลาเช้า เจ้าพนักงาน
ได้เตรียมการพร้อม และเดินเข้ามาหาแล้ว พระเจ้า
น้อยยาเธอ กรมขุนศิริราชสังกาศ พระเจ้าน้อง
ยาเธอ กรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ทรงทอดผ้าไตร
เข้ามา สดับปกรณ์ แล้ว ทรงเก็บพระอิฐ ลงใน
พระโกศทองคำ เจ้าพนักงานเชิญออกตั้งที่ ม้าหมู่
พระสังฆ ๕ คนเข้ามาหา มีพระวรวงศ์มุนีเป็นประธาน
ฉนั้นแล้ว ถวายอนุโมทนา แล้วพระเจ้าน้อยยาเธอ
ทรง ทอดผ้าไตร และ ผ้าขาว พับ ผ้า ร้อย
สดับปกรณ์ ตาม สดับควรแล้ว เวลาเช้า ๔ โมงเศษ
เชิญพระโกศพระอิฐ เดินเป็นกระบวน ออกประตู
สุสานด้านเหนือ ไปตามถนนพลับพลาไชย เลี้ยว
ถนนบำรุงเมือง เลี้ยวถนนสนามไชย เลี้ยว
ถนนหน้าพระดาน เข้าในพระบรมมหาราชวัง
ประดิษฐานพระอิฐ ไว้ยังหอพระนาค ในวัดพระ
ศรีรัตนศาสดารามแล้ว เป็นเสร็จการ

การพระราชกุศลสัตตมวาร

วันพระราชนิพตังพระศพ พระเจ้าน้องนางเธอ
พระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา

ด้วย นับแต่หน้า วันที่ พระราชทาน เเพลิง พระศพ
พระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา
มาจนถึง วันที่ ๓๑ มกราคม วันโกสสินทร ศก ๑๒๕
นี้ นับเป็น ๗ วันถว้น บริบูรณ์ จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการบำเพ็ญ พระราช
กุศล สัตตมวาร ที่ หออุทิศทักษิณา มีราย
การ ดังจะกล่าวต่อไป

ก่อน หน้า เวลาที่จะ เจริญ พระพุทธรูป เจ้า
พนักงานได้เตรียมการ ประดับ ประดา ตก แต่ง ที่หอ
อุทิศทักษิณาพร้อมแล้ว บริบูรณ์แล้ว ตั้งม้า
เก้ายี่ รถม้าหมู่ ตั้งบุษบก ประดิษฐาน พระ
โกศทอง พระอิฐ พระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์
เจ้าอรไทยเทพกัญญา ซึ่งได้ เจริญมาแต่ หอ พระนาค
ในวัด พระศรีรัตนศาสดาราม ตามม้าหมู่ตั้งเครื่อง
บูชาและเครื่องยศ แวดล้อม ด้วย เครื่องสูง ๕ ชั้น
๔ คัน บังแทรก ๓ คัน บนอาสน์ สังฆ ตำบลวัน
ออก ตั้งม้าหมู่พร้อม ด้วย เครื่องบูชา ประดิษฐาน
พระนาคปรก ซึ่ง เป็นพระพุทธรูปสำหรับพระองค์
ในพระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์ นั้น ถัด ออก มา มี
เครื่องทรงนมัสการ และ ตั้งธรรมาสน์ สำหรับ
จะได้ ทรงมีพระสังฆธรรม เทศนา คำนวณ ตกตั้ง